

**UCHWAŁA NR LXI/486/24
RADY GMINY HYŻNE**

z dnia 21 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 40) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 447 ze zm.) **Rada Gminy Hyżne uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Hyżne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Hyżne

Bogusław Kotarba

Załącznik do uchwały Nr LXI/486/24
Rady Gminy Hyżne
z dnia 21 lutego 2024 r.

Gminny Program
Wspierania Rodziny w Gminie Hyżne
na lata 2024-2026

Spis treści

WSTĘP	3
PODSTAWA PRAWNA	4
DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	4
CZAS REALIZACJI PROGRAMU	6
ANALIZA SWOT	6
ADRESACI PROGRAMU	7
CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	7
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	10
ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	10
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	11
MONITORING I EWALUACJA	11

I. WSTĘP

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka.

Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przewyciężaniu zaistniałej sytuacji. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Hyżne na lata 2024 - 2026 jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Hyżne w latach poprzednich. Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiają się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji. Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426), dalej także zwaną "ustawą". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów czy związków wyznaniowych.

II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności obowiązujące ustawy:

- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy, w szczególności artykuł 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa o z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

II. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Hyżne w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Gminy w Hyżnem oraz o dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hyżnem. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hyżnem.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli nr 1.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	302	295	240	258	250
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	210	209	195	213	209
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	572	515	494	463	407
Liczba rodzin korzystających z Funduszu	16	16	16	15	23

Alimentacyjnego					
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Hyżne 0 - 17 lat	1477	1452	1438	1447	1450

Z uzyskanych informacji z ewidencji ludności Urzędu Gminy w Hyżnem wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 Gmina Hyżne liczyła 7093 mieszkańców.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba rodzin 2019	Liczba rodzin 2020	Liczba rodzin 2021	Liczba rodzin 2022	Liczba rodzin 2023
Ubóstwo	106	98	83	86	80
Bezrobocie	73	78	71	61	57
Długotrwała lub ciężka choroba	88	78	88	93	84
Niepełnosprawność	67	60	57	61	52
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	66	56	35	28	23
Alkoholizm/ problem alkoholowy	4	4	4	4	5
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	4	0	1
Zdarzenia losowe - klęska żywiołowa	2	14-24	1	1	1

Wśród osób ubiegających się o wsparcie z pomocy społecznej, ubóstwo i długotrwała choroba pozostają nadal jako główne powody udzielanego wsparcia. W 2023 r. wśród 250 rodzin korzystających z pomocy społecznej, problem długotrwałej i ciężkiej choroby dotyczył aż 84 rodzin. Inne powody korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej to w kolejności: niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hyżnem wynika, że do końca 2023 roku z terenu Gminy Hyżne z 1450 dzieci przebywa 2 dzieci w instytucjonalnej formie zastępczej, tj. placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz 3 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej.

III. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2024-2026.

IV. ANALIZA SWOT

Mocne strony <ul style="list-style-type: none">- Szeroka baza instytucji wspierających rodzinę,- Zaangażowanie wielu podmiotów w działania na rzecz dzieci i rodzin,- Bieżące dokonywanie diagnozy sytuacji rodzin na terenie gminy Hyżne,- Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny,- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,- Zajęcia prowadzone dla dzieci i młodzieży w szkołach i poza szkołą (zajęcia dodatkowe),- Zatrudnianie asystenta rodziny,- Dostępność do poradnictwa specjalistycznego w Centrum Integracji i Rozwoju.	Słabe strony <ul style="list-style-type: none">- Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu rodzica/szkoły/nauczyciela/osoby starszej,- Narastające zjawisko długotrwałego uzależnienia osób/rodzin od świadczeń pomocy społecznej,- Niechęć klientów do zmiany swoich postaw i zachowań, niechęć do nawiązywania współpracy z instytucjami niosącymi pomoc rodzinie,- Brak możliwości skorzystania z pomocy lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy.
Szanse <ul style="list-style-type: none">- Zatrudnianie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,- Zorganizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy,- Możliwość pozyskania i racjonalnego wykorzystania środków z różnych źródeł,	Zagrożenia <ul style="list-style-type: none">- Brak stabilności przepisów prawnych oraz trudności w ich interpretacji,- Zanik więzi i tradycji rodzinnych - „pęd życia”;- Wzrost kosztów utrzymania rodziny;- Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);

<ul style="list-style-type: none"> - Zapobieganie narastaniu negatywnych zjawisk, problemów w rodzinach, - Rosnące wsparcie oraz stabilizacja sytuacji materialnej rodzin, - Większa świadomość dotycząca możliwości skorzystania z pomocy, - Kompleksowe wsparcie rodzin dzięki współpracy różnych instytucji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci młodzieży oraz osób dorosłych; - Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu, itp.;
---	--

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VI. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny programu:

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Hyżne w stwarzaniu odpowiednich warunków do wychowywania dzieci oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.
3. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny.
4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny.

Harmonogram realizacji zadań programu przedstawia poniższa tabela:

Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Termin realizacji	Realizatorzy
----------------------------	-------------------------------------	--------------------------	---------------------

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, funduszem alimentacyjnym, stypendiami szkolnymi	2024-2026	GOPS w Hyżnem GZEAS w Hyżnem
Udzielanie pomocy w formie finansowania posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2024-2028	Liczba rodzin, dzieci oraz osób dorosłych korzystająca z posiłków.	2024-2026	GOPS w Hyżnem
Udzielenie pomocy w formie artykułów żywnościowych w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa”	Liczba wydanych skierowań, Liczba osób korzystających	2024-2026	organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, GOPS w Hyżnem
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań w celu zmiany własnych zachowań (podjęcie terapii alkoholowej, terapii dla ofiar i sprawców przemocy)	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.	2024-2026	GOPS w Hyżnem, PCPR w Rzeszowie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych	Liczba rodzin objęta wsparciem oraz pracą socjalną	2024-2026	GOPS w Hyżnem
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej w rodzinach dysfunkcyjnych	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem	2024-2026	GOPS w Hyżnem, ośrodki zdrowia, szkoły

2. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Zapewnienie dostępności poradnictwa	Liczba i formy przekazów	2024-2026	GOPS w Hyżnem,
-------------------------------------	--------------------------	-----------	----------------

specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	informujących o miejscach pomocy		Urząd Gminy Hyżne, Policja, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PCPR w Rzeszowie
Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	2024-2026	Szkoły, GOK w Hyżnem, Urząd Gminy Hyżne, Gminne Centrum Integracji i Rozwoju, Gminna Biblioteka
Uczestnictwo w organizowanych szkoleniach dla rodziców	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2024-2026	PCPR w Rzeszowie, szkoły

3. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny

Szczegółowe rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności	Liczba rodzin	2024-2026	GOPS w Hyżnem, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rzeszowie
Wsparcie rodziny w formie przydzielonego asystenta rodziny	Liczba rodzin współpracujących z asystentem	2024-2026	GOPS w Hyżnem, Sąd Rodzinny i Nietletnich w Rzeszowie

4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny

Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny	Liczba asystentów, Liczba rodzin objętych asystenturą	2024-2026	GOPS w Hyżnem
Zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt współfinansowania	2024-2026	GOPS w Hyżnem

w pieczy zastępczej	pobytu		
Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych oraz z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	Liczba sprawozdań	2024-2026	GOPS w Hyżnem

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji Programu będzie polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VIII. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko są instytucje i organizacje, które działają na terenie Gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców.

W gminie Hyżne oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, mające w centrum swoich zainteresowań rodzinę i dziecko.

Działania na rzecz rodziny w gminie Hyżne podejmowane są między innymi przez:

- Urząd Gminy w Hyżnem,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Hyżnem,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Gminną Bibliotekę Publiczną w Hyżnem wraz z filiami w Dylągówce i Szklarach,
- Kluby sportowe,
- Parafie, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich,
- Klub Seniora „Aktywni”,
- Gminny Ośrodek Kultury w Hyżnem z filią w Dylągówce,
- Centrum Integracji i Rozwoju „Stara Mleczarnia „ w Hyżnem,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie,

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górnio,
- Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Rzeszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie,
- Sąd Rodzinny w Rzeszowie,
- Komisariat Policji w Tyczynie.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki własne Gminy Hyżne,
2. Dotacje z budżetu państwa (programy rządowe),
3. Środki pozabudżetowe.

X. MONITORING I EWALUACJA

ędzio sporządzone przez GOPS w Hyżnem w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

ą

ś

ś

ą

ę

ć

ł

ż

ć.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

